

RAPORT SEMESTRIAL DE PROGRES

**PRIVIND IMPLEMENTAREA PROIECTULUI „SPORIREA ROLULUI
PACIENTULUI ȘI A COMUNITĂȚII ÎN CONTROLUL TUBERCULOZEI ÎN
MOLDOVA 2010-2015” SEMESTRUL 1, 2013**

Raport elaborat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate

INFORMAȚII GENERALE DESPRE GRANT

Titlul Programului	Sporirea rolului pacientului și a comunității în controlul tuberculozei în Moldova, 2010-2015
Donator:	Fondul Global pentru Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei
Numărul grantului	MOL-T-PAS
Recipientul Principal:	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Data semnării acordului:	25 octombrie 2010
Finanțarea aprobată pentru perioada a II-a:	Perioada 2: 3,631,773.00 Euro
Durata perioadei a II-a:	01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2015
Perioada de raportare:	01 ianuarie 2013 – 31 Iunie 2013

ACRONIME ȘI ABREVIERI

AFI	Asociația Obștească „AFI”
AMP	Asistența Medicală Primară
APL	Autoritate Publică Locală
BOM	Biserica Ortodoxă a Moldovei
CCSTB	Centru Comunitar pentru suportul pacienților cu tuberculoză
CNC	Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei
DOT	Tratament Direct Observat
DOTS	Directly Observed Treatment, Short Course (tratament de scurtă durată direct observat)
Fondul Global	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei (FG)
FSM	Fundația Soros-Moldova
HIV	Virusul Imunodeficienței Umane
IFP	Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc"
M&E	Monitorizare și Evaluare
MDR-TB	Tuberculoză multi-drogrezistentă
MMPSF	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
MS	Ministerul Sănătății
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
ONG	Organizație Neguvernamentală
PGM	Program de Granturi Mici
PNCT	Programul Național de Control al Tuberculozei
PTH	Persoanele care trăiesc cu HIV
SIDA	Sindromul Imunodeficienței Umane
SR	Sub-recipient
RP	Recipient Principal
TB	Tuberculoză
USMF	Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
XDR-TB	Tuberculoză cu rezistență extinsă

CUPRINS

INTRODUCERE	4
DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI	5
SUMARUL REALIZĂRIILOR	7
ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATE.....	9
OBIECTIVUL 1. FORTIFICAREA IMPLICĂRII COMUNITĂȚII ȘI EXTINDEREA PARTENERIATULUI PENTRU CONTROLUL EFECTIV AL TB	9
OBIECTIVUL 2. ASIGURAREA UNUI MANAGEMENT EFICIENT AL CAZURILOR DE TB PRIN SUPORTUL PACIENȚELOR ȘI FORTIFICAREA CAPACITĂȚILOR SISTEMULUI DE SĂNĂTATE	16
INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI	23
UTILIZAREA FONDURILOR.....	27

INTRODUCERE

Ca urmare a necesității controlului tuberculozei în Republica Moldova, precum și costului ridicat al intervențiilor complexe în domeniu, Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei a aplicat pentru suport financiar suplimentar de la Fondul Global de Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei în cadrul Runde a 9-a.

În rezultat, Fondul Global a aprobat finanțarea Aplicației înaintate de CNC în scopul susținerii activităților stipulate în Programul Național de Control al Tuberculozei.

Începând cu Runda a 8-a, în conformitate cu cerința donatorului, este implementat mecanismul dublu de urmărire a finanțării (Dual tracking finance), respectiv resursele financiare ale Fondului Global destinate țării sunt gestionate prin intermediul a doi Recipienți Principali (RP) - guvernamental și neguvernamental.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), organizație independentă, neguvernamentală, necomercială și non-profit, a fost selectată în calitate de Recipient Principal neguvernamental de către CNC, în baza unui concurs deschis și transparent.

Astfel conform acordului de grant nr. MOL-T-PAS, implementarea grantului este împărțită în două perioade: prima perioada fiind realizată - 01 octombrie 2010- 31 decembrie 2012, și a doua perioadă este programată pentru 01 ianuarie 2013-31 decembrie 2015.

În conformitate cu Aplicația țării și acordul de grant, în perioada a doua de implementare sunt determinați trei Sub-recipienți pentru implementare a anumitor componente ale programului:

- Fundația Soros-Moldova;
- Asociația Obștească "AFI" (ex-ONG "Carlux");
- IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".

Centrul PAS împreună cu Sub-recipienții implementează activitățile grantului în colaborare cu Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei, Ministerul Sănătății, Programul Național de Control al Tuberculozei, instituțiile din subordinea ministerului, autoritățile publice locale, Oficiul OMS din Moldova și organizațiile neguvernamentale active în domeniul TB.

DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI

TB a devenit o problemă majoră de sănătate publică, după ce Moldova a obținut independența în 1991 și continuă să reprezinte o povară mare pentru populația țării. Rata estimativă de cazuri notificate este de 170 per 100,000 persoane, ceea ce plasează Moldova pe locul trei în rândul celor 53 de țări cu cea mai înaltă rată de notificare din Regiunea Europeană conform Organizației Mondiale a Sănătății (Supravegherea Tuberculozei în Europa, ECDC, 2009).

Tratamentul sub directă observare, curs scurt (DOTS) este strategia oficială pentru controlul TB în Moldova. DOTS a fost adoptat spre sfârșitul anului 2001 și a fost implementat în întreaga țară la începutul anului 2004, inclusiv sectorul penitenciar și regiunea Transnistreană. Directivele orientate spre reducerea poverii prin tuberculoză în Republica Moldova sunt stabilite în cadrul Programului Național de Control al Tuberculozei (PNCT) pentru anii 2011 – 2015 (Hotărârea Guvernului nr.1171 din 21 decembrie 2010).

Comparativ cu alte țări din Europa de Est, Republica Moldova se confruntă cu o povară mare a tuberculozei rezistente. Aceasta reprezintă un obstacol semnificativ pentru controlul eficient al epidemiei TB. Prevalența TB Multidrogrezistentă (TB-MDR) în 2009 a fost de 22,3% în rândul cazurilor noi de TB și 67.8% în rândul cazurilor de TB tratate anterior.

În pofida faptului că în anii 2005-2009 în Moldova a crescut rata de detectare a cazurilor noi de TB, rata cazurilor cu testul la spută pozitiv care au fost tratate cu succes nu s-a schimbat, sau chiar mai rău, a scăzut. Acest fenomen ar putea avea câteva cauze: prima cauză este confirmată și constatată în implementarea insuficientă a Tratamentului direct observat (DOT) în faza de ambulator a tratamentului. Conform rezultatelor vizitelor de evaluare ale Programului Național de Control al TB, numai 65% din pacienți urmează DOT în faza de continuare a tratamentului. Este evident că implicarea societății civile, a persoanelor cu TB și HIV, a mass-media și a comunității în general este crucială pentru succesul general în combaterea epidemiei și în realizarea țintelor pentru controlul TB și a țintelor de Dezvoltare a Mileniului în domeniul sănătății.

Guvernul Republicii Moldova este determinat sa-și respecte angajamentul pentru combaterea maladiei și își mărește alocațiile financiare, resursele umane și cele ce țin de infrastructură pentru atingerea acestui scop. Cu toate acestea, din cauza constrângerilor economice, există discrepanțe financiare majore între fondurile disponibile și cele necesare pentru a realiza țintele ce țin de controlul TB, în special în ceea ce privește programele sociale și mobilizarea comunității.

Consiliul Național de Coordonare (CNC) al Republicii Moldova a elaborat o propunere pentru runda a 9 a Fondului Global intitulată "Sporirea rolului pacientului și a comunității în controlul tuberculozei în Moldova", în colaborare cu Guvernul și a organizațiilor non-guvernamentale (ONG), care va fi parte componentă a Programului Național de Control al Tuberculozei (PNCT) și care include un pachet de servicii și activități conexe bazate pe lecțiile învățate și pe capacitățile disponibile care au drept scop soluționarea curențelor de finanțare și cele existente în prestarea anumitor servicii fiind direcționate spre reducerea nivelului de epidemie în Moldova. Din 1 octombrie

2010, a fost lansată implementarea a R9 în paralel cu activitățile planificate pentru cel de al doilea an din runda 8. Cu scopul de a îmbunătăți activitățile de implementare din cadrul ambelor runde, Fondul Global a consolidat aceste două runde în cadrul Grantului Nr. MOL-T-PAS.

Scopul general al ambelor runde consolidate este controlul TB prin accelerarea acțiunilor întreprinse de comunitate și societatea civilă pentru a opri răspândirea TB și pentru a reduce povara tuberculozei sensibile și rezistente în Republica Moldova. Prin realizarea obiectivelor Proiectului, Moldova contribuie la campania colectivă Stop TB. În timp ce fortificarea principalelor intervenții DOTS rămâne să fie cerința esențială pentru prevenirea rezistenței, în condițiile în care MDR-TB continuă să fie o mare povară, diagnosticarea timpurie și tratamentul adecvat a cazurilor cu forme de tuberculoză drog rezistente (TB-DR) sunt necesare pentru succesul general în combaterea epidemiei și în realizarea Țintelor de control al TB și a Țintelor de Dezvoltare a Mileniului în domeniul sănătății.

Beneficiarii programului sunt toți pacienții cu tuberculoză din țară, atât cei cu tuberculoză sensibilă cât și cei cu forme rezistente la medicamente, pacienții vulnerabili, familiile grupurilor Țintă, deținuții, personalul medical implicat în diagnosticare; personalul medical care este implicat în managementul și tratamentul cazurilor de TB sensibilă și TB-MDR, personalul care are contribuții la Programul Național de Control al Tuberculozei, și populația generală.

Grantul "Sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei în Moldova 2010-2015" începând cu 01 Ianuarie 2013 a trecut în faza II de implementare. Perioada a II a grantului va fi realizată în anii 2013-2015.

Scopul programului:

Scopul programului este reducerea poverii tuberculozei în Republica Moldova.

Obiectivele programului:

- 1) Fortificarea implicării comunității și extinderea parteneriatului pentru controlul efectiv al TB.
- 2) Asigurarea unui management eficient al cazurilor de TB prin suportul pacienților și fortificarea capacităților sistemului de sănătate.

Direcțiile de activitate:

- Fortificarea capacității Centrelor Comunitare pentru suportul tratamentului pacienților în condiții de ambulatoriu;
- Acordarea de granturi ONG;
- Susținerea implicării grupurilor cu risc înalt de TB: PLWA;
- Sporirea nivelului de informare despre TB prin echipele de la egal la egal;
- Organizarea campaniilor de comunicare și mobilizare socială;
- Suport motivațional al pacienților sensibili cu TB;
- Suport motivațional al pacienților cu tuberculoză multidrog-rezistentă;
- Fortificarea capacităților personalului medical din domeniul tuberculozei;
- Fortificarea capacităților personalului medical din medicina primară în managementul cazurilor de tuberculoză.

SUMARUL REALIZĂRILOR

În semestrul I, 2013, au fost implementate o serie de activități spre a fortifica implicarea comunității și extinderea parteneriatului pentru controlul efectiv al TB, ca o continuare la cele lansate în prima fază a grantului:

În cadrul a 10 instituții medico- sanitare publice și-au continuat activitatea Centrele Comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză. Au fost realizate diferite activități pentru sprijinul serviciului de ftiziopneumologie în oferirea serviciilor medicale, de consiliere și asigurare a suportului în obținerea asistenței sociale pacienților, și juridice, la necesitate. Adicional, Centrele Comunitare au organizat măsuri cu scop de informare și mobilizare a comunității privind prevenirea răspândirii TB inclusiv în colaborare cu autoritățile publice locale.

O altă direcție în sporirea rolului și implicării comunității în realizarea programului TB este extinderea numărului de organizații non-guvernamentale (ONG) și dezvoltarea capacităților acestor organizații. ONG-urile completează activitățile serviciului de sănătate în informarea și educarea societății, co-participarea la tratamentul DOT, identificarea grupurilor vulnerabile și redirecționarea lor spre instituțiile sanitare. În anul de raportare au activat 9 ONG în domeniul controlului TB, inclusiv în regiunea Transnistria.

De asemenea, programul susține activități orientate spre intensificarea colaborării programului de control al TB și HIV, inclusiv prin creșterea implicării comunității relevante. Formarea grupurilor de suport al pacienților și oferirea suportului în dezvoltarea capacității lor prin acordarea de granturi.

O componentă semnificativă a proiectului "Sporirea rolului pacientului și a comunității în controlul tuberculozei în Moldova" reprezintă activitățile de advocacy, comunicare și mobilizare socială (ACSM). Scopul acestor acțiuni este de a sensibiliza populația generală și a anumitor grupuri vulnerabile cu privire la tuberculoză (TBC), obținerea unei participări mai active a comunității pentru a menține tuberculoza sub control. Educarea și informarea pacientului, comunității, persoanelor cheie din sistemul de sănătate și din sistemele aferente, cât și mobilizarea societății în reducerea poverii TB, reprezintă o componentă majoră din planul programului de finanțare, fiind o continuitate a activităților de pledorie, comunicare, lansate în anii precedenți. În acest sens sunt folosite diverse instrumente de implementare, cum ar fi: dezvoltarea rețelei de educatori de la egal la egal, elaborarea diverselor produse informaționale despre control al TB în funcție de grupul țintă, formarea cunoștințelor despre TB pentru jurnaliști, motivarea jurnaliștilor în abordarea subiectelor ce țin de informare și educare în domeniul TB prin sursele media etc.

O direcție majoră spre îmbunătățirea controlului în domeniul TB, realizată în cadrul grantului este asigurarea unui management eficient al cazurilor de TB prin suportul pacienților și fortificarea capacităților sistemului de sănătate.

Creșterea aderenței pacienților la tratament este susținută în cadrul programului prin oferirea unui pachet motivațional complex, fiind evaluată necesitatea fiecărui pacient în parte, cum ar fi: pachet alimentar, set cu produse de igienă, acoperirea cheltuielilor de transport ori asigurarea transportării la domiciliu a medicamentelor, în dependență de caz.

De asemenea este prevăzută asistența pacienților cu TB aflați în tratament, la etapa de transfer din sistemul penitenciar în sistemul civil, prin susținerea lor în perfectarea actelor de identitate (ex. buletin de identitate), în caz că lipsesc, referirea la medicul din teren etc.

O altă componentă esențială în cadrul programului este fortificarea capacităților sistemului de sănătate și implicarea tuturor partenerilor în controlul TB.

Programul prevede cursuri de instruire, ateliere de lucru, participarea la conferințe peste hotare și la nivel local. Toate acestea au ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor personalului medical din ftiziopneumologie și din medicina primară, despre managementul cazului de tuberculoză, în funcție de responsabilitățile personalului în acest algoritm. Parte componentă a programului sunt măsurile direcționate spre a îmbunătăți colaborarea serviciului ftiziopneumologic, serviciului medicinei primare și a partenerilor din societatea civilă. Au fost organizate ședințele comune, cu scopul de a aborda și soluționa problemele ce țin de fortificarea colaborării, parteneriatelor și de management al TB.

În cadrul grantului sunt asigurate în continuare activitățile de monitorizarea și evaluare a implementării activităților de control al TB, de către echipa centrală al Programului Național de Tuberculoză.

Programul de susținere a PNCT include dezvoltarea permanentă a sistemului informațional de supraveghere și monitorizare a TB curent (SYMETB), ținând cont de noile recomandări ale OMS și cerințe ale PNCT de evidență și raportare.

ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATE

OBIECTIVUL 1. Fortificarea implicării comunității și extinderea parteneriatului pentru controlul efectiv al TB

Ref. 2.2. Fortificarea Centrelor Comunitare

Aria serviciilor oferite: Implicarea comunității în controlul TB

Suport echipei multidisciplinare ale Centrelor Comunitare

Din grantul FG, în semestrul I, 2013 a fost susținută activitatea echipei multidisciplinare din Centrele Comunitare, costurile pentru organizarea diferitor măsuri reieșind din obiectivele stabilite precum:

- susținerea și mobilizarea comunității în vederea prevenirii răspândirii epidemiei (informare și profilaxie) de tuberculoză;
- formarea continuă a aderenței la tratamentul antituberculos;
- identificarea potențialilor beneficiari ai centrului;
- efectuarea tratamentului strict supravegheat (DOT);
- oferirea programelor informaționale și de educare pentru pacienții de tuberculoză;
- acordarea serviciilor de consiliere psihologică, medicală, juridică pentru pacienții TB;
- organizarea și acordarea suportului social și DOT la domiciliu pentru persoanele cu TB care nu se pot deplasa;
- organizarea grupurilor de ajutor reciproc pentru persoanele cu TB și familiile acestora;
- asigurarea procesului de reintegrare și reabilitare în conformitate cu planurile individuale și cu standardele de calitate.

Pentru a îmbunătăți aderența pacienților la tratament, echipa Centrului Comunitar a susținut serviciul de ftiziopneumologie prin: vizite la serviciul de medicină primară pentru a urmări derularea tratamentului, administrarea comprimatelor antituberculoase prin vizite la domiciliu, pentru pacienții din centrul raional în dificultate de a se deplasa, instruirea la locul de muncă a personalului din medicina primară etc. Ținând cont, că în Centrul Comunitar activează o echipă multidisciplinară, pacientul cu TB și membrii familiei au beneficiat de suport medical, consiliere psihologică, asistență pentru obținerea suportului social de la autoritățile abilitate și suport juridic, la necesitate.

O serie de activități ale Centrului Comunitar au fost orientate spre mobilizarea comunității, fortificarea colaborării cu autoritățile publice locale, instituții publice și private, pentru participarea lor în realizarea măsurilor de prevenire a răspândirii TB.

Intru coordonarea mai bună a activităților Centrelor Comunitare, un grup din trei consultanți naționali au oferit asistență tehnică echipelor din Centre, conform prevederilor din grant. În mediu, fiecare consultant oferă asistență tehnică pentru trei Centre Comunitare. Consultanții de comun cu Centrele determină subiectele pentru abordare în cadrul întâlnirilor cu actorii cheie din teritoriu, identifică soluții pentru gestionarea cazurilor dificile.

Activitatea: Instruirea echipelor multidisciplinare ale Centrelor Comunitare

Intru fortificarea capacităților echipelor din Centrele Comunitare, în semestrul I, 2013 a fost organizat un curs de instruire, în agenda fiind incluse următoarele subiecte:

- Rolul voluntarilor în promovarea cunoștințelor despre TB în rândul populației.
- Îmbunătățirea abilităților de consiliere și comunicare a membrilor Centrelor Comunitare cu pacienții și membrii familiilor.
- Modificarea practicilor de evidență și raportare.
- Evaluarea performanței Centrelor Comunitare și formularea planurilor de activitate.
- Cadrul legislativ și normativ privind asistența socială în cazul pacienților cu TB.
- Contribuția la detectarea contactilor: educarea familiei, și celor apropiați: instrumente și metode.
- Comunicarea ca instrument în îmbunătățirea aderenței pacientului.
- Controlul infecției în TB.

La curs au fost prezenți 29 de participanți.

Activitatea: Vizitele de monitorizare / supervizare a Centrelor Comunitare

Activitatea Centrelor Comunitare este monitorizată de echipa PNCT în cadrul programului de monitorizare și evaluare a instituțiilor implicate în controlul tuberculozei și de un consultant, din cadrul proiectului, care efectuează vizite lunare la fiecare Centru Comunitar.

Conform listei de indicatori raportați către Fondul Global, 2 indicatori fac referire la activitatea Centrelor comunitare: a) rata de default printre cazurile noi de TB în Centrele Comunitare, raportat anual și b) numărul persoanelor cu TB, noi transferați la tratament condiții de ambulator beneficiari de suport DOT din partea Centrelor Comunitare, raportat semestrial.

Astfel pînă la 30.06.2013 – au beneficiat 313 de persoane cu Tb de asistență din partea Centrelor Comunitare din totalul de 337 programați. Centrul Comunitar a oferit asistență tuturor pacienților care au fost înregistrați în acea perioadă.

Ref. 2.3. Programul de granturi mici pentru ONG

Aria serviciilor oferite: Implicarea comunității în controlul TB

Activitatea: Granturi pentru ONG în îmbunătățirea controlului TB la nivel de comunitate

În 2013, Fundația Soros-Moldova a acordat 10 granturi în domeniul tuberculozei implementate de 9 ONG în 10 teritorii, inclusiv în regiunea Transnistreană (anexă).

Granturile aprobate de Fundația Soros - Moldova au fost orientate spre acoperirea problemelor stringente ale programului de control al TB precum: menținerea în tratament a persoanelor bolnave de TB cu risc sporit de abandon, persoanele UDI, boschetarii, migrați și deținuți; asigurarea diagnosticării precoce a TB în rândul

reprezentanților grupurilor vulnerabile de populație; creșterea rolului pacientului și comunității;

Activitățile realizate de ONG în perioada indicată au fost:

- Creșterea aderenței la tratament al pacienților cu TB;
- Educarea și informarea pacienților;
- Informarea și educarea membrilor familiilor;
- Îmbunătățirea depistării tuberculozei;
- Suport psihologic și social;
- Sesiuni de consiliere a lucrătorilor în teren;
- Implicarea comunității prin organizarea întrunirilor cu persoane cheie din comunitate organizate în localitățile rurale cu incidența sporită de TB;
- Sesiuni de informare și educare pentru populația generală;
- Mese rotunde despre control TB cu participarea a persoanelor, reprezentanți ai autorități publice locale și alte persoane cheie.

În anul 2013 ONG cu proiectele lansate în 2012 și-au continuat activitățile. Unul din aceste proiecte este crearea Platformei Naționale de ONG care activează în domeniul de combatere a TB. Scopul acestei Platforme este de a spori sustenabilitatea de implicare a comunității în lupta împotriva tuberculozei în Republica Moldova prin consolidarea poziției ONG-urilor locale care activează în domeniu. În calitate de parteneri ai proiectului sunt ONG-uri active în controlul tuberculozei, instituțiile guvernamentale responsabile de punerea în aplicare al Programului Național de Control al Tuberculozei. În perioada de raportare ONG a organizat un atelier de lucru cu reprezentanți ai ONG-urilor active în controlul tuberculozei (11-12 aprilie, 2013) cu scopul de a elabora documentul-cadru care va reglementa activitatea ONG-urile în colaborare cu alte instituții din domeniul controlului tuberculozei.

La atelierul de lucru au participat 34 de persoane reprezentând 10 ONG-uri, Programul Național de Control al Tuberculozei, Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Departamentul Penitenciar; Organizația Mondială a Sănătății.

Agenda de lucru a vizat următoarele subiecte:

- Implicarea în control TB.
- Planificarea strategică.
- Analiza contextului și problemele strategice în controlul tuberculozei.
- Dezvoltarea protocolului de cooperare și normelor de exploatare a Platformei Naționale a ONG active în controlul tuberculozei în RM.

Urmare a atelierului de lucru a fost organizat prima ședință a Platformei la 25 Iunie 2015, în Bălți, cu participarea a 14 reprezentanți din 9 ONG.

Programul de lucru pentru întrunirea Platformei a inclus următoarele subiecte:

- Reprezentarea platformei naționale de ONG active în controlul tuberculozei în CNC al programelor naționale de prevenire și control al infecției HIV / SIDA, ITS și de control al tuberculozei (CNC TB / SIDA)
- Elaborarea Planului de acțiune pentru Platforma Națională ONG active în controlul TB pentru iulie-decembrie 2013.

- Vizite de schimb la ONG-uri din Bălți - "Tinerii pentru Dreptul la Viața", "Speranța Terrei".

Activitatea: Instruirea membrilor ONG în controlul TB

Pe parcursul perioadei de raportare, Fundația Soros Moldova (FSM) a organizat un curs de instruire pentru reprezentanții ONG-urilor active în domeniul TB (28/29 Martie 2013). La cursul de instruire au participat 23 membri ai ONG care implementează activități în domeniul controlului TB, organizat de Programul Sănătate Publică în cadrul Programului de Granturi Mici.

Cursul de instruire pentru membrii ONG – urilor active în domeniul TB a avut ca scop aprofundarea abilităților de comunicare pentru sporirea aderenței pacienților cu TB la tratament, formarea abilităților de planificare și organizare a activităților, inclusiv prin crearea parteneriatelor la nivel comunitar. Agenda cursului a inclus următoarele module:

- Epidemiologie, indicatorii PNCT.
- Activitățile realizate în cadrul PNCT pentru 2011 – 2015.
- Implicarea comunității în realizarea PNCT.
- Controlul TB. Legislația RM în domeniu.
- De la tusa la sănătate- comportament ideal al pacientului cu TB. Identificarea barierilor –abordare individuală și în grup.
- Aderența și complianța. Factorii care influențează aderența la tratament. Modele internaționale de îmbunătățire a aderenței.
- Planificare și organizare a activităților de suport a pacienților. Noi modele de consiliere pentru îmbunătățirea aderenței.
- Campanie de advocacy; probleme identificate și definirea obiectivelor pentru pledorie.
- Negocieri și dezbateri publice.
- Comunicare în campania de pledorie. Strategii și tactici de pledorie.
- Procesul de advocacy.
- Mobilizarea comunității: strategii și tehnici de mobilizare a persoanelor cheie locali.

Activitatea: Instruirea voluntarilor de la ONG în aspecte comunitare ale TB

Intru asigurarea unei echipe de voluntari informați și pregătiți pentru a susține activitatea ONG, în cadrul grantului este prevăzut organizarea a 4 cursuri de instruire pentru aceste echipe, anual.

Voluntari înrolați de ONG au participat la cursurile de instruire cu genericul "Implicarea comunității în controlul Tuberculozei" realizate de FSM. În semestrul 1, 2013 au fost organizate 2 cursuri de instruire (18-19 Aprilie, 25-26 Aprilie) cu participarea a 33 de voluntari.

Cursul de instruire "Implicarea comunității în controlul Tuberculozei" include următoarele module:

- Tuberculoza. Aspectele contemporane ale maladiei.
- Grupuri cu risc sporit de îmbolnăvire cu TB, depistarea și examinarea contactilor. Factorii de influență a infecției TB și maladiei.
- Problemele în detectarea, examinarea și monitorizarea tratamentului antituberculos. Aspecte de confidențialitate.
- Detectia pacienților cu TB. Screeningul de TB.
- Capacitățile instituțiilor medicale în detectarea TB. Referirea și însoțirea pacienților la instituția medicală.
- Aspecte ale comunicării eficiente. Bariere. Tehnici de comunicare cu pacienții.

Ref. 2.4. Sporirea implicării comunităților afectate, inclusiv a persoanelor care trăiesc cu HIV

Aria serviciilor oferite: Activități TB/HIV

Activitatea: Sesiuni de informare pentru membrii Ligii Naționale PTH

În semestrul 1, 2013 FSM a organizat 2 sesiuni de informare „Implicarea comunității în controlul TB” după cum urmează: 23 May în Chișinău, 26 Iunie în Bălți. Sesiunile de informare au inclus următoarele subiecte:

- Tuberculoza. Epidemiologia tuberculozei. Coinfecția HIV/TB.
- HIV și TB: influența reciprocă asupra evoluției maladiei.
- Grupuri cu risc la TB - probleme în depistare și examinare.
- Confidențialitatea.
- Referirea și însoțirea pacienților către instituțiile medico-sanitare publice.
- Screeningul pacienților.
- Formarea parteneriatelor în activitățile de referire și suport social.

Activitatea: Întruniri pentru grupurile de la egal la egal

FSM a oferit un grant ONG, format din foștii pacienți de TB și/ sau afectați de TB pentru a susține pacienții de TB și membrii familiilor lor prin activități de informare, educare despre drepturile și responsabilitățile pacienților.

În cadrul proiectului "Împreună spre încheierea tratamentului" implementat de Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză (ANBT) din Moldova "SMIT", în semestrul I, 2013 au fost organizate ședințe de lucru de la egal la egal în 4 instituții specializate în tratamentul TB (IFP, Spitalul Municipal de TB din Chisinau, Spitalul de

TB din Vorniceni, și Departamentul de Ftiziopneumologie al Spitalul Municipal din Bălți) cu participarea a 200 de persoane.

Subiectele abordate în cadrul sesiunilor de informare și educare se referă la:

- Determinanții aderenței la tratament.
- Importanța încheierii tratamentului.
- Serviciile de suport oferite pacienților în condiții de ambulator.
- Drepturile și responsabilitățile pacienților.

Ref.2.5. Creșterea nivelului de conștientizare despre TB prin programe -educatorii de la egal la egal

Aria de servicii oferite: ACSM

Componenta advocacy, comunicare și mobilizare socială (ACSM), din grantul "Sporirea rolului pacientului și a comunității în controlul tuberculozei în Moldova" este implementată în mare parte de către Centrul PAS nemijlocit, și pentru o serie de activități sunt implicate diverse organizații non-guvernamentale.

Activitățile: Suportul rețelelor de educatori de la egal la egal, formarea capacităților și supravegherea activității acestora

Implementarea programului –educatori de la egal la egal s-au referit la: suportul rețelelor de educatori de la egal la egal, organizarea sesiunilor de informare de către educatori de la egal la egal cu populația țintă, formarea supervisorilor și organizarea monitorizării acestor programe.

Astfel, voluntarii înrolați pentru activități de informare pentru populația generală și cele cu risc sporit, au beneficiat de cursuri de instruire pentru dezvoltarea capacităților de informare și advocacy despre TB.

În total, în primul semestru al 2013 au fost instruiți 171 de educatori de la egal la egal, versus 75 planificați.

Pentru realizarea acestei acțiuni, Centrul PAS atrage voluntari din diferite organizații non-guvernamentale, care lucrează cu grupurile de persoane vulnerabile („Viața Nouă”, TDV-Bălți), precum și studenți și rezidenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” și Colegiul National de Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo” prin Asociația studenților și rezidenților în Medicina din Republica Moldova (ASRM). Deasemenea s-a reușit de a implica asistentele medicale în programul de informare despre TB, care urmează un curs Centrul de formare profesională a lucrătorilor Medicali cu Studii Medii din Bălți. Centrul PAS desfășoară această activitate cu ajutorul Asociației Obștești "Speranța Terrei" (Bălți).

Ref. 2.6. Campanii de comunicare și mobilizare socială

Aria de servicii oferite: ACSM

Activitatea: Elaborarea, publicarea și distribuirea materialelor informative cu privire la TB în rândul populației generale

În 2013, Centrul PAS a elaborat și publicat diverse materiale (broșuri, pliante, afișe, postere, calendare), pentru pacienți cu TB și populația generală, cât și familiilor acestora, grupurilor vulnerabile, precum persoanele care trăiesc cu HIV (PTH).

Materialele se referă la suportul informațional pacienților cu TB, din ambele sectoare, civil și penitenciar, pentru creșterea complianței la tratament (24.000 unități), informarea despre TB destinate persoanelor cu infecție HIV și bolnavilor SIDA (8000), informare despre HIV/SIDA destinate persoanelor cu TB (11.000) și pentru populația generală (145 000 unități). Aceste materiale au fost distribuite în timpul evenimentelor de informare (prelegeri, mese rotunde) organizate de PNCT, Centrul PAS, cât și de organizațiile non-guvernamentale implicate în controlul asupra TB, și de centrele comunitare de sprijin pentru pacienții cu TB. Materiale în limba rusă au fost transmise pentru distribuire în teritoriul Transnistriei.

Activitatea: Evenimente de advocacy despre TB la nivel local

Scopul acestor evenimente este de a atrage atenția autorităților locale asupra problemelor de control a tuberculozei, pacienților TB și familiilor lor. Astfel de măsuri facilitează serviciul de ftiziopneumologie din teritorii în acțiunile lor de a obține alocări de fonduri suplimentare pentru această categorie de pacienți, sprijin pentru crearea grupurilor de lucru multidisciplinare în teritorii pentru soluționarea problemelor legate de controlul tuberculozei. Sunt folosite diferite forme de întruniri pentru advocacy: conferințe, mese rotunde, etc. cu participarea reprezentanților autorităților locale și altor parteneri-cheie în controlul TB.

În 2013, semestrul 1, la evenimentele organizate de Centrul PAS au participat 587 de persoane cheie din teritoriu, versus 50 planificate. Numărul de participanți a fost depășit datorită faptului că au fost adresate cereri suplimentare de la autorități și instituții pentru organizarea a meselor rotunde adiționale, precum mese rotunde la cererea Centrului de Sănătate Publică din Chisinau, departamentul de educație din Bălți, ONG "Viata Noua".

Activitatea Prezentarea programelor de televiziune și de radio pentru populație despre TB

Această activitate a inclus elaborarea și prezentarea programelor pentru informare și educație despre TB a populație, crearea și difuzarea clipurilor audio și video, cât și elaborarea pagini tematice în ziare. În 2013, Centrul PAS a finanțat difuzarea a 3 clipuri audio la 12 posturi și 5 clipuri video la 16 posturi cu acoperire regională și națională.

OBIECTIVUL 2. Asigurarea unui management eficient al cazurilor de TB prin suportul pacienților și fortificarea capacităților sistemului de sănătate

Ref. 3.1. Suport motivațional pacienților cu tuberculoză sensibilă

Aria serviciilor oferite: Suport pentru pacienți

Suportul motivațional pacienților cu tuberculoză sensibilă prevede oferirea de pachete cu produse alimentare, rambursarea cheltuielilor de transport pentru vizitele la centrele DOT, monitorizarea tratamentului și distribuirea materialelor informative.

Pînă în 2013, din sursele FG suportul motivațional a fost sub formă de pachet alimentar, obținut în baza bonului, emis de serviciul de ftiziopneumologie, și valorificat la magazinul contractat în cadrul grantului de SR AFI. Din martie 2013, această formă de suport oferit în baza grantului Fondului Global, este modificată trecând de la pachete alimentare la transfer de bani direct pe cardul personal al pacientului, excepție fiind pacienții din instituțiile penitenciare, pacienții care sunt asigurați cu tratament direct observat la domiciliu și boschetarii care în continuare primesc pachete alimentare. Modificarea formei de suport a fost aprobat prin decizia Grupului Tehnic de Lucru al CCM. Valoarea suportului motivațional a rămas nemodificată. Conform prevederilor grantului, din sursele FG sunt prevăzute surse pentru acoperirea a 50% de pacienții cu TB sensibilă noi înregistrați în tratament în condiții de ambulator.

În semestrul 1, 2013 au beneficiat de suport din sursele FG, în formă de bani, 1237 pacienți cu TB sensibilă. Ținta de acoperire a fost de 1125 pacienți.

Rambursarea costurilor de transport pentru pacienții care au vizitat cabinetul medicului ftiziopneumolog a fost asigurată pentru 244 persoane de pe ambele maluri ale Nistrului, versus 243 de persoane programate pentru suport, în semestrul 1, 2013.

În prima jumătate al anului 2013, au fost eliberați 12 deținuți aflați în tratamentul TB. Toți aceștia au fost susținuți prin programul tratamentului TB de follow-up.

Activitatea: Îmbunătățirea aderenței la tratament: sesiuni de educare și consiliere a pacienților în ambulator

30 de cabinete ale medicilor ftiziopneumologi din țară, cu excepția celor 10 raioane în care sunt create Centre Comunicare, au oferit consiliere pacienților cu TB conform procedurilor stabilite. Activitatea este coordonată de SR AFI. În semestrul I au fost petrecute 60 de sesiuni de consiliere pentru pacienții cu TB.

Activitatea: Educarea pacientului și sesiuni de consiliere psihologică

O componentă indispensabilă a pachetului de servicii și suport pacienților cu TB pe durata tratamentului este informarea, educarea și consilierea. În perioada a doua a

grantului a fost considerată pentru finanțare activitatea ce ține de utilizarea Cartei Pacienților pentru Tratarea Tuberculozei și organizarea programelor de educare pentru pacienți.

În 2013 și-au continuat activitatea 15 centre de informare și educare al pacienților de tuberculoză (TB), instituite în cadrul spitalelor sau secțiilor de tuberculoză din țară, unde pacienții se află la tratament în faza intensivă (5 în IFP "Chiril Draganiuc", 3 în Spitalul Clinic Municipal de Tuberculoză, Chișinău, 3 în Spitalul Municipal Bălți, Departamentul Tuberculoză, 2 în Spitalul de Tuberculoză Vorniceni și 2 în Spitalul de Tuberculoză Bender). Rolul și responsabilitățile acestor centre este de a informa pacientul despre boala sa, de a educa și dezvolta unele abilități de comportament al pacientului în timpul bolii (eticheta și igiena tusei, elemente de profilactica a TB, etc). Conform standardului de lucru toți pacienții internați sunt evaluați la etapa de internare și externare privind riscul de abandon și consiliați. De astfel de servicii beneficiază și pacienții cu TB care se adresează la secția consultativă din cadrul IFP.

Ref.3.2. Asistență pentru pacienți cu forme rezistente de TB la medicamente:

Aria serviciilor oferite: TB-MDR

Activități: Suport pentru aderența la tratament: motivarea pacienților cu TB-MDR

Conform prevederilor grantului, din sursele FG sunt prevăzute surse pentru acoperirea a 85% de pacienții cu TB multidrogrezistentă, noi înregistrați în tratament în condiții de ambulatoriu.

În semestrul 1, 2013 au beneficiat de suport din sursele FG, în formă de bani, 288 pacienți cu TB MDR. Ținta de acoperire a fost de 285 pacienții.

În penitenciare (nr. 16 și 13), pachetul alimentar este distribuit în fiecare zi pacienților, completând rațiunul zilnic de alimente.

Costurile de transport ca rezultat al vizitei la cabinetul medicului ftiziopneumolog pentru monitorizarea tratamentului sau pentru primirea medicamentelor a fost acoperit pentru 244 pacienți cu TB MDR, în semestrul 1, 2013. Ținta de acoperire a fost de 246 pacienți.

O altă activitate spre asigurarea continuității tratamentului este organizarea vizitelor asistenților DOT la domiciliu. Conform indicatorilor stabiliți, în 2013 au fost efectuate 68 de vizite la domiciliu. Practic sunt vizitați pacienții care nu au posibilitatea de a se deplasa la instituția medicală pentru primirea medicamentelor.

AO "AFI" organizează validarea datelor și monitorizează programul de suport motivațional.

Activitatea: Asistență tehnică pentru fortificarea activităților de suport al pacienților în cadrul programului de management al TB

Întru consolidarea formulei de suport al pacienților- Centre Comunitare, în baza practicelor curente s-a inițiat revizuirea regulamentului de activitate spre a elabora un

nou cadru care ar include prevederi mai specifice și exprese cu referire la rolurile fiecărui membru din echipă, colaborarea cu partenerii, raportare.

Ref.3.3. Fortificarea capacităților personalului medical din serviciul ftiziopneumologic

Aria de servicii oferite: Fortificarea sistemului de sănătate

Intru îmbunătățirea capacităților serviciului de TB, anual sunt organizate cursuri de instruire pentru specialiști în special cu accent spre managementul formelor rezistente de TB în condiții de ambulator.

În semestrul I, 2013, a fost organizat un curs de instruire (24, 26 iunie 2013) privind "Managementul cazurilor de tuberculoză rezistentă în condiții de ambulator". La training au fost prezenți 24 participanți - medicii ftiziopneumologi din IFP „Chiril Draganiuc”, DIP, IMSP spitalele raionale.

Obiectivele trainingului a fost consolidarea cunoștințelor în control tuberculozei la nivel comunitar, sporirea accesibilității populației la servicii specializate de asistență medicală, dezvoltarea în continuare a competențelor necesare a medicilor ftiziopneumologi de pe ambele maluri în managementul cazurilor de TB MDR și TB XDR, în conformitate cu recente revizui în ghidurile OMS.

Următoarele subiecte au fost discutate în cadrul trainingului:

- Metode moderne în diagnosticul TB. Metode molecular-genetice. Modalități și principii. Algoritmul de diagnostic. Factori de eroare. Definirea rezultatelor microbiologice.
- Actualități în managementul cazului TB -DR: recomandările OMS.
- Noile recomandări ale OMS pentru definiția cazului de tuberculoză, evidența și raportarea cazurilor de tuberculoză.
- Managementul cazului de TB-MDR în asociere cu alte patologii și în situații speciale.
- Managementul medicamentelor antituberculoase de linia a doua și tratamentul reacțiilor adverse. Raportarea reacțiilor adverse.
- Aderența la tratamentul formelor rezistente de TB.
- Managementul cazului de TB-XDR. Noțiuni de îngrijiri paliative
- Provocările managementului contactilor cu cazurile de MDR/XDR.

Suplimentar la acest eveniment a fost organizat un atelier de lucru la 25 Iunie 2013 cu genericul „Managementul cazurilor de tuberculoză rezistentă”, cu invitarea experților internaționali de la OMS și cu participarea a 91 de specialiști din țară. Scopul atelierului a fost prezentarea practicilor de management al MDR-/XDR-TB prin prisma noilor tehnici de diagnosticare și opțiuni de tratament.

Activitatea: Îmbunătățirea sistemului informațional în TB

Intru revizuirea și ajustarea sistemului informațional în TB, au fost contractați 2 consultanți naționali. De comun cu specialiști din sistem s-a elaborat planul de ajustare a sistemului informațional în TB, conform ultimelor recomandări ale OMS, necesităților locale. Activitatea de revizuire și ajustare este în derulare.

Activitatea: Participarea personalului din echipa de implementare a Programului Național de Control al Tuberculozei și echipa Monitorizare și Evaluare la cursuri de instruire și evenimente internaționale peste hotarele țării

În 2013, Centrul PAS a acoperit cheltuielile aferente participării la evenimente internaționale, după cum urmează:

1. Atelierul de lucru 16 Wolfheze, Olanda, Mai 2013,- 1persoană de la ONG AFI.
2. 34-lea Congres al Societății Europene de Micobacterologie, Florenția Italia 20 Iunie -3 Iulie, 2013- 1 persoană din cadrul IFP "Chiril Draganiuc".

Activitatea: Vizite de monitorizare de către PNCT

Pe parcursul semestrului I 2013, echipa de monitorizare a IFP "Chiril Draganiuc", în calitate de sub-recipient în cadrul proiectului, a efectuat 69 de vizite cu scop de monitorizare și evaluare a realizării activităților de control în TB de către teritorii. Vizitele de monitorizare se finalizează cu un raport, distribuit participanților în procesul de monitorizare.

Ref.3.4. Fortificarea capacităților personalului medical din serviciul de medicină primară

Aria de servicii oferite: Fortificarea sistemului de sănătate

Activitatea: Fortificarea capacităților personalului medical din sectorul de medicină primară

În vederea fortificării sectorului de medicină primară în controlul TB, în planul grantului este prevăzut organizarea cursurilor de instruire pentru asistente medicale și medici de familie. În semestrul I, 2013 s-a organizat un curs de instruire pentru 24 asistente medicale cu genericul "Tratamentul direct observat al pacienților cu TB, implicarea comunității în suportul pacienților cu TB" (23-24 Mai 2013).

Ținând cont de progresul în aprobarea noilor metode de diagnosticare, tratament al TB, cât și de experiența obținută, în 2013 s-au contractat doi consultanți naționali pentru revizuirea și ajustarea ghidului pentru managementul TB la nivel de medicină primară. Activitatea este în derulare.

Activitatea: Conferință inter-raională pentru serviciul de medicină primară și cel de ftiziopneumologie.

Pentru fortificarea colaborării dintre sectorul specializat în TB și medicina primară, este prevăzut organizarea semestrială a conferinței inter- raionale.

În semestrul I, 2013 la conferința cu genericul „ Organizarea tratamentului de tuberculoză în condiții de ambulator, au participat 150 de persoane. Subiectele discutate au fost: fortificarea DOT în ambulatoriu, creșterea rolului comunității și implicarea ei.

Genericul întrunirii a fost „ Organizarea tratamentului de tuberculoză în condiții de ambulatoriu și creșterea rolului comunității,

Anexă

Lista ONG-urile care au implementat proiecte în domeniul TB în cadrul Programul de Granturi Mici în 2013:

#	Denumirea ONG-ului	Denumirea proiectului	Obiectivul proiectului	Perioada de implementare a proiectului	Localitățile acoperite cu servicii în cadrul proiectelor
1	„Tinerii pentru Dreptul la Viață”	„Activități de prevenire, identificare timpurie și referire pentru tratament a grupurilor de risc în mun. Bălți”	Creșterea nivelului de identificare timpurie, referire către diagnostic și menținere în tratament a persoanelor cu TB din mediul utilizatorilor de droguri injectabile (UDI). Dezvoltarea parteneriatelor sociale între programele de reducere a riscurilor, instituțiile sanitare implicate în tratamentul TB și medicii ftiziopneumologi.	01.01.2013-31.12.2013	Mun. Bălți
2	”Programe Medico-Sociale”	”Suportul social și psihologic pacienților cu TB”	Reducerea mortalității și morbidității TB în regiunea transnistreană, reducerea abandonului și îmbunătățirea aderenței la tratament.	01.03.2013-31.10.2014	Mun. Tiraspol, or. Bender
3	Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză (ANBT) din Republica Moldova “SMIT” (Societatea Moldovei împotriva Tuberculozei)	<u>”Sustținerea și instruirea pacienților cu tuberculoză”</u> ”Față în față”	Sporirea aderenței la tratamentul antituberculos a persoanelor cu TB din raionul Florești și sporirea depistării precoce a maladiei la persoanele din grupul de risc.	01.03.2013-28.02.2014 01.02.2012-31.12.2012	Raionul Fălești
4	„Pentru Prezent și	„Sporirea rolului	Reducerea răspândirii infecției	01.01.2013-	Municipiul Chișinău și

	Viitor"	pacientului și comunității în controlul TB în Chisinau"	între pacienții cu TB cu risc sporit de abandon și persoane cu risc sporit de infectare și îmbolnăvire TB (contacti și persoane UDI)	31.12.2013	suburbiile orașului (Grătiești, Stăuceni, Cricova, Budești, Bubuieci, Cruzești, Vadul lui Vodă)
5	"AFI"	"Crearea accesului persoanelor fără loc de trai de pe teritoriul Municipiului Chișinău la servicii de diagnostic și tratament TB"	Diminuarea mortalității și morbidității TB în rândul persoanelor fără loc permanent de trai din municipiul Chișinău prin implicarea comunității în controlul TB	15.04.2013-31.12.2013	Mun. Chișinău
6	„Speranța Terrei"	"Să luptăm împreună împotriva Tuberculozei –"	Sporirea aderenței la tratament a pacienților cu TB aflați în tratament din Bălți și Șoldănești; Identificarea precoce a cazurilor de TB în rândul persoanelor fără loc permanent de trai din municipiul Bălți.	01.07.2013-31.12.2013	Mun. Bălți
7	„Asociația Psihologilor Tighina"	„Oportunități de implicare a resurselor și capacităților locale în controlul Tuberculozei"	Sporirea ratei succesului tratamentului antituberculos prin implicarea resurselor și capacităților locale în raionul Căușeni.	01.03.2013-31.12.2013	Raionul Căușeni
8	"Centrul de Asistență și Intervenții Comunitare"	"Viața fără Tuberculoză"	Creșterea mobilizării sociale la nivel local pentru consolidarea capacităților actorilor locali	01.03.2013-31.12.2013	Raionul Telenești

			pentru a consolida eforturile pentru prevenirea și reducerea numărului de îmbolnăviri cu TB în comunitățile din raionul Telenеști		
9	"Centrul de Asistență Socială Casa Speranțelor"	"Prin eforturi comune spunem „Nu” Tuberculozei"	Controlul răspândirii tuberculozei în raionul Soroca prin creșterea nivelului de informare a cetățenilor și asigurarea suportului divers pacienților cu TB pentru a spori aderența la tratamentul antituberculos.	01.03.2013-31.12.2013	Raionul Soroca
10	"AFI"	"Grupurile comunitare din raionul Anenii – Noi împotriva tuberculozei"	Reducerea mortalității și morbidității TB în raionul Anenii – Noi	01.08.2012-31.07.2013	Raionul Anenii-Noi

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI

La finele semestrului I al anului 2013 performanța medie a indicatorilor de proces este de 187% . Din 10 indicatori de proces în baza cărora se măsoară performanța programului țintele au fost depășite pentru 6 indicatori, un indicator a fost realizat în mod corespunzător, iar doi au fost atinși în proporție de 91% și 48%. Tabelul de mai jos prezintă rezultatele atinse pentru fiecare indicator versus ținta.

Rating-ul general acordat de Fondul Global grantului TB implementate de Centrul PAS este A1.

Numărul grantului	MOL-T-PAS			
Actualizarea progresului pe grant - Perioada de raportare	Ciclu:	Semestrial	Numărul	11
Actualizarea progresului pe grant - Perioada acoperită	Data de început:	1-Ian-2010	Data final :	30-Jun-2015
Actualizarea progresului pe grant - Numărul	11			

Nr.	Indicatori	Țintele semestrul 8 ¹	Rezultate le obținute în semestrul 8 ²	0 - 59% 60 - 89% > 90%	Comentarii
1	Numărul de pacienți înregistrați în programul DOTS care au beneficiat de stimulente pentru sporirea complianței la tratament	1125	1237	110%	În prima jumătate a anului 2013, 1237 pacienți cu TB înregistrați în programul DOTS au primit suport motivațional pentru îmbunătățirea aderenței la tratamentul din numărul total de 2085 pacienți cu TB în faza de ambulator. Indicatorul este supra îndeplinit

¹ cumulative pe durata programului

² cumulative pe durata programului

2	Numărul și procentul de pacienți înregistrați în programul DOTS Plus care au primit stimulente pentru sporirea complianței la tratament	285	288	101%	În prima jumătate a anului 2013, 288 de pacienți MDR-TB au primit suport motivațional pentru îmbunătățirea aderenței tratamentului din numărul total de 335 pacienți MDR-TB în faza de ambulator. Indicatorul este realizat
3	Numărul de voluntari, membri din echipele multidisciplinare, reprezentanți ai ONG-lor instruiți în aspecte DOT și controlul tuberculozei la nivel de comunitate	80	85	106%	Un total de 85 de persoane au fost instruiți, dintre care: 29 de persoane din echipele multidisciplinare din centrul comunitar; 23 de persoane din ONG-uri și 33 voluntari din rețeaua de ONG-uri
4	Rata abandonurilor cazurilor noi de TB în cadrul centrelor comunitare	n/a	n/a	n/a	Indicatorul va fi raportat în următoarea perioadă de raportare
5	Numărul pacienților noi cu TB aflați în faza de ambulator care au beneficiat de suportul DOT în cadrul centrelor comunitare	337	313	93%	313 pacienți noi cu TB au fost acoperiți cu servicii de către centrele comunitate, primind cel puțin 25 intervenții DOT pe parcursul la o luna (vizite la centrul de DOT de către pacient sau vizite la pacient de suporterii DOT pentru administrarea medicamentelor). Indicatorul este realizat în proporție de 93%. Motivul pentru variație este explicat prin faptul că toți pacienții noi, raportați, au fost incluși în listele centrelor comunitare
6	Numărul de persoane (pacienți TB, TB/HIV și familiile lor) care au fost instruiți de către grupurile de la egal la egal	200	200	100%	În prima jumătate a anului 2013, 200 de persoane (TB/HIV pacienții și familiile lor) au beneficiat de suport de la egal la egal. Indicatorul este atins
7	Numărul de educatori de la egal la egal, jurnaliști la nivel național și regional, persoane-cheie din republică instruiți în TB și TB/HIV	135	758	561%	Un total de 758 persoane au fost instruite, dintre care: 587 reprezentanți ai autorităților locale au participat la atelier de lucru în TB și TB/HIV și 171 educatori de la egal la egal instruiți să efectueze lucrul informațional pe TB; Indicatorii au fost supraîndepliniți din cauza numărului de solicitări adresate Centrului PAS din partea a mai multor organizații și

					instituții pe parcursul și după campania de sensibilizare a opiniei publice din martie-mai 2013. Ținând cont că comunitatea și implicarea factorilor de decizie în controlul TB este unul dintre cel mai important obiectiv al proiectului, Centrul PAS a organizat 2 mese rotunde suplimentare la Chișinău, la cererea și în colaborare cu centrul de sănătate publică din Chișinău, un alt eveniment organizat în Chișinău în colaborare cu ONG "Viata Noua" și 2 în Balt, la solicitarea Departamentului de educație.
8	Numărul de personal din serviciu TB instruiți în managementul TB-MDR)	25	115	460%	Un total de 115 (24+91) persoane din serviciu TB au fost instruiți în managementul TB-MDR. Cursul de 3 zile a fost separat în 2 evenimente cu aprobarea FG în baza cererii directorul Centrului de colaborare OMS pentru TB și boli pulmonare pentru a face un eveniment comun în Moldova pe DR-TB management. Astfel două zile de formare pe management DR-TB la nivel de ambulator, au participat 24 de participanți care acoperă toate aspectele legate de gestionarea a DR-TB la nivel de ambulator. O zi a fost dedicată pentru organizarea conferinței DR-TB management. Ordinul MS a aprobat lista cu 80 de participanți la conferință. Conferința a avut loc la Institutul de TB, cu participarea experților internaționali în TB, administrația a solicitat să se permită participarea a mai mulți specialiști de la Institutul de TB ca să folosească ocazia pentru a comunica direct cu experții. Astfel numărul total de participanți a fost de 91.
9	Procentul de deținuți înrolați în tratamentul TB și susținuți prin programul tratamentului TB de follow-up	95%	100%	105%	În prima jumătate anului 2013, au fost eliberați 12 deținuți aflați în tratamentul TB. Toți aceștia au fost susținuți prin programul tratamentului TB de follow-up

10	Numărul de lucrători medicali instruiți în managementul de caz, probleme de îngrijire comunitară, lucru informațional cu diferite grupuri de populație	24	50	48%	Instruirile sunt planificate să fie organizate în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmaceutică și cu Colegiul de Medicină. Orarul cursurilor de educare continuă la universitate sunt preponderent programate pentru perioada de toamnă. Instruirile sunt transferate pentru toamna, 2013.
----	--	----	----	-----	--

UTILIZAREA FONDURILOR

Bugetul cumulativ programat pentru debursare este de 4 693 929 Euro, de facto s-a debursat suma de 5 555 263,00 Euro. Rata de debursare fiind de 118%. Suma de debursare este mai mare vizavi de suma programată, deoarece include nu doar bugetul pentru semestrul I din anul 2013, dar și bugetul pentru semestrul 2, 2013 și suma prevăzută pentru primele trei luni ale anului 2014, conform condițiilor de finanțare incluse în acordul semnat cu Fondul Global (figura 1).

F1: Bugetul și debursările de către Fondul Global - in (€)

